

1197991

1197991

MOSTOVI

Glasilo Društva strokovnih prevajalcev Slovenije
Izide po potrebi

Junij 1964

St. 4

V A B I L O

na 3. redni občni zbor
Društva strokovnih prevajalcev Slovenije
ki bo v petek, 26. junija 1964 ob 19. uri
v sejni dvorani v Beethovnovi ulici 10/I v Ljubljani

DNEVNI RED:

1. Začetek in pozdrav
2. Izvolitev delovnega predsedstva
3. Izvolitev zapisnikarja in dveh overiteljev zapisnika
4. Izvolitev verifikacijske in kandidacijsko-volilne komisije
5. Poročilo predsednika upravnega odbora o delu društva in Zveze strokovnih prevajalcev Jugoslavije
6. Tajniško poročilo
7. Blagajniško poročilo
8. Poročilo nadzornega odbora
9. Razprava o poročilih
10. Glasovanje o razrešnici upravnemu odboru
11. Volitve v upravni odbor, v nadzorni odbor in v razsodišče
12. Razno.

Člen 15 pravil določa: "Sklepi občnega zbora so veljavni, če je navzočna večina članov društva. Če je navzočnih manj članov, se začne občni zbor eno uro kasneje na istem kraju in veljavno sklepa."

Članarina za leto 1964 je plačljiva na občnem zboru. Ob plačilu članarine dobé člani izkaznice.

Kakor vselej, bo tudi ta občni zbor hkrati sestanek vseh znans-
stvenih in tehničnih prevajalcev Slovenije, predstavnikov obla-
stev in drugih prijateljev našega gibanja - skratka vseh, ki
dobivajo in beró "MOSTOVE". Vabilo velja prav tako tudi njim.

Upravni odbor

PO 409/1968

PREVAJALČEVA LISTINA

Na dubrovniškem kongresu Mednarodne zveze prevajalcev (Fédération Internationale des Traducteurs - FIT, 1963) je bila slovesno razglašena mednarodna listina prevajalcev v francoščini in angleščini: "La Charte du Traducteur - The Translator's Charter") kot temelj mednarodnega npravstvenega zakonika prevajalcev. Listina ima uvod in 40 členov v 5 poglavjih:

- I. poglavje (čll. 1-12):Prevajalčeve splošne obveznosti,
- II. " (čll.13-19):Prevajalčeve pravice,
- III. " (čll.20-24):Prevajalčev gospodarski in družbeni položaj,
- IV. " (čll.25-32):Združenja in sindikati prevajalcev,
- V. " (čll.33-40):Vsedržavne zveze in Mednarodna zveza prevajalcev.

Predkongresni 2. osnutek listine je imel 44 členov. Določila osnutkovih členov 20-23, ki so sodila v obveznosti, ne v pravice, so - kakor smo že predlagali v članku "Naših razgledov" 1963, str. 224 - uvrstili v I. poglavje. Izgladili so tudi nekatera nesoglasja med francoskim in angleškim besedilom osnutka; nekaj manjših neskladnosti med tekstom je še ostalo kot posledica časovno zelo omejenega razpravljanja v Dubrovniku. V takih primerih smo v naslednjem slovenskem prevodu listine vselej izbrali klenejšo varianto.

P R E V A J A L Č E V A L I S T I N A

Mednarodna zveza prevajalcev

u g o t a v l j a,

da se prevajanje uveljavlja v sedanjem svetu kot trajna, splošna in potrebna dejavnost; da z omogočanjem duševnih in gmotnih izmenjav med narodi bogati njih življenje in prispeva k boljšemu razumevanju med njimi; da je kljub različnim razmeram, v katerih se opravlja, prevajanje priznati kot poseben, avtonomen poklic;

i n ž e l i

v obliki svečane listine postaviti nekatera obča načela, ne-
ločljivo povezana s prevajalskim poklicem, posebno zaradi:

- naglašanja družbene funkcije prevajanja,
- natančne določitve prevajalčevih pravic in dolžnosti,
- polaganja temeljev prevajalčevega npravstvenega zakonika,

- zboljšanja gospodarskih razmer in družbenega okolja, v katerih prevajalec opravlja svojo dejavnost, in
- priporočila nekaterih pravil o ravnanju za prevajalce in njih poklicne organizacije,

in tako pripomoči k priznanju prevajanja kot posebnega, avtonomnega poklica,

ter objavlja besedilo listine, namenjene načelnemu vodstvu prevajalca pri opravljanju njegovega poklica.

I. poglavje: PREVAJALČEVE SPLOŠNE OBVEZNOSTI

- 1- prevajanje je umska dejavnost s predmetom presajanja slovstvenih, znanstvenih in tehničnih besedil iz jezika v jezik, in zato nalaga osebam, ki se s prevajanjem ukvarjajo, specifične obveznosti, osnovane prav v naravi prevajanja.
- 2- prevod naj bo vselej napisan na izključno prevajalčevo odgovornost, ne glede na značaj odnosa ali pogodbe med njim in uporabnikom.
- 3- prevajalec naj ne dá besedilu tolmačenja, ki mu ni pogodu ali ki bi nasprotovalo dolžnostim njegovega poklica.
- 4- vsak prevod naj se ujema z izvirnikom in natančno podá njegovo zamisel in obliko; ta vestnost je za prevajalca moralna in pravna obveznost.
- 5- vestnega prevoda pa ne smemo zamenjati z dobeseidnim, kajti vestnost prevoda ne izključuje takega prilagajanja, ki naj bi podalo obliko, razpoloženje in globlji pomen dela tako, da jih čutijo v drugem jeziku in drugi deželi.
- 6- prevajalec naj dobro zna jezik, iz katerega prevaja, zlasti pa naj obvlada jezik, v katerega prevaja.
- 7- prav tako naj ima obširno splošno izobrazbo, naj zadostno pozna snov prevodnega predmeta in naj se nikakor ne loteva prevoda na področju, ki presega njegovo znanje.
- 8- prevajalec naj se vzdrži sleherne nelojalne konkurence pri opravljanju svojega poklica; zlasti naj ne sprejema nagrade nižje od tiste, ki je določena z zakonom, uredbami, običajem ali ceniki njegove poklicne organizacije.
- 9- sploh naj ne išče in ne sprejme dela pod pogoji, ki bi poniževali njega ali njegov poklic.
- 10- prevajalec naj spoštuje uporabnikove zakonite koristi s tem, da ima za poklicno skrivnost vse podatke, do katerih bi prišel na osnovi zaupanega mu prevoda.

- 11- ker je prevajalec soustvarjalec, ima posebne obveznosti do avtorja izvirnega dela.
- 12- od avtorja izvirnega dela (ali od uporabnika) je dolžan dobiti pooblastilo za prevod tistega dela, in razen tega spoštovati vse druge avtorjeve pravice.

II. poglavje: PREVAJALČEVE PRAVICE

- 13- vsak prevajalec naj uživa glede svojega prevoda vse pravice, priznane v deželi njegove dejavnosti drugim umskim delavcem.
- 14- ker je prevod umska stvaritev, naj uživa takim delom priznano zakonito zaščito.
- 15- notemtakem je prevajalec nosilec avtorskih pravic do svojega prevoda ter ima iste posebne pravice kot avtor izvirnega dela.
- 16- prevajalec torej uživa vse v avtorstvu zapopadene moralne in materialne pravice.
- 17- zato prevajalcu vse življenje ostane pravica do priznanja njegovega avtorstva prevoda, iz česar med drugim sledi:
 - a) prevajalčevo ime naj bo jasno in nedvoumno navedeno pri vsaki javni uporabi njegovega prevoda ;
 - b) prevajalec je upravičen upreti se vsakemu pačenju, krnitvi ali drugačnemu spreminjanju svojega prevoda;
 - c) založniki in drugi uporabniki njegovega prevoda brez predhodne prevajalčeve privolitve ne smejo napraviti nobenih sprememb;
 - d) prevajalec je upravičen prepovedati vsako neprimerno uporabo svojega prevoda in se glede prevoda sploh upreti vsakemu ukrepu, ki bi škodil njegovi časti ali ugledu.
- 18- prevajalcu tudi ostane izključna pravica pooblastila glede objave, izvedbe, brezžične oddaje, nadaljnjega prevajanja, prireditve, spremembe ali druge predelave prevoda, in sploh pravica do uporabe prevoda v katerikoli obliki.
- 19- za vsako javno uporabo prevoda pripada prevajalcu denarna nagrada v pogodbeno ali zakonito določenem znesku.

III. poglavje: PREVAJALČEV GOSPODARSKI IN DRUŽBENI POLOŽAJ

- 20- prevajalcu naj bodo zagotovljeni taki življenjski pogoji, da bo lahko učinkovito in dostojno izpolnjeval družbeno nalogo.

- 21- prevajalcu naj pripada delež uspeha njegovega dela, zlasti pa je upravičen do nagrade sorazmerne s trgovskim donosom prevedenega dela.
- 22- priznati je treba, da ima prevajanje lahko tudi obliko dela po naročilu, in tedaj ima prevajalec pravico do nagrade, neodvisne od trgovskega dobička prevedenega dela.
- 23- prevajalski poklic naj uživa v vsaki deželi enako zaščito, kakor jo uživajo drugi poklici z nadzorstvom cenikov, skupnimi pogodbami, uzornimi pogodbami itd.
- 24- prevajalci naj uživajo vse prednosti, zajamčene umskim delavcem, posebno vse sisteme socialnega zavarovanja kot starostne pokojnine, zdravstveno zavarovanje, doklade za nezaposlene in družinske storitve.

IV. poglavje: ZDRUŽENJA IN SINDIKATI PREVAJALCEV

- 25- na enak način kot člani drugih poklicev naj prevajalci uživajo pravico do ustanavljanja poklicnih združenj ali sindikatov.
- 26- poleg obrambe moralnih in gmotnih koristi prevajalcev je naloga teh organizacij zagotavljati boljšo kakovost prevodov in obravnavati vsa druga vprašanja prevajanja.
- 27- te organizacije vplivajo na državne oblasti pri pripravljanju in uveljavljanju zakonodajnih ukrepov in uredb glede tega poklica.
- 28- imajo stalne stike z organizacijami, ki uporabljajo prevode (združenja založb, industrijska in trgovinska podjetja, javne in zasebne uprave, tisk itd.), da proučujejo in urejajo svoje skupne probleme.
- 29- pri varovanju kakovosti v lastni deželi prevedenih del imajo stike s kulturnimi organizacijami, avtorskimi združenji, državnimi odseki PEN-kluba, književnimi kritiki, učenimi družbami, univerzami, tehničnimi in znanstvenimi raziskovalnimi zavodi.
- 30- poklicani so nastopiti kot razsodniki in izvedenci v vseh sporih med prevajalci in uporabniki prevodov.
- 31- upravičeni so dajati nasvete za izobraževanje in izbiranje prevajalcev, in sodelovati s specializiranimi organizacijami in univerzami za uresničevanje teh ciljev.
- 32- zbirajo iz vseh virov podatke, važne za ta poklic, jih dajejo na voljo prevajalcem v obliki knjižnic, arhivov, revij in biltenov, ter v ta namen ustanavljajo teoretične in

praktične informacijske službe in organizirajo seminarje in sestanke.

V. poglavje: NACIONALNE ORGANIZACIJE IN MEDNARODNA ZVEZA
PREVAJALCEV

- 33- če je v deželi več skupin prevajalcev, organiziranih bodi na pokrajinskem načelu, bodi po kategorijah, je zaželeno, da te skupine uskladijo svoje dejavnosti v osrednji državni organizaciji, pri tem pa ohranijo svojo osebnost.
- 34- v deželah, kjer še ni prevajalskih združenj ali sindikatov, naj bi prevajalci združili svoje sile za ustanovitev take organizacije v skladu z zakonitimi pogoji svoje dežele.
- 35- za uresničevanje svojih ciljev v svetovnem merilu s skupnimi napor, so nacionalne organizacije prevajalcev poklicane, da se združijo v Mednarodni zvezi prevajalcev (FIT).
- 36- prevajalci naj bi se vključili v svoje nacionalne organizacije prostovoljno, njihove organizacije pa v Mednarodno zvezo.
- 37- Mednarodna zveza prevajalcev brani gmotne in moralne pravice prevajalcev v mednarodnem merilu, zasleduje razvoj teoretičnih in praktičnih vprašanj glede prevajanja in pomaga širiti kulturo po svetu.
- 38- Mednarodna zveza prevajalcev uresničuje te namene tako, da predstavlja prevajalce v mednarodnem merilu, posebno z odnosom z vladnimi, izvenvladnimi in naddržavnimi organi, udeležbo na sestankih, ki utegnejo zanimati prevajalce in mednarodno prevajalstvo, objavljanjem del in prirejanjem ali pripravljanjem kongresov, ki bi omogočali študij problemov prevajanja in prevajalcev.
- 39- sploh pa Mednarodna zveza prevajalcev širi dejavnosti združenj vsake dežele do mednarodne stopnje, usklaja njihove napore in določa smer skupnega nastopanja.
- 40- nacionalna združenja in Mednarodna zveza prevajalcev, njih osrednja organizacija, črpajo moč, potrebno za uresničevanje svojih poklicnih ciljev, iz čustev skupnosti med prevajalci in iz dostojanstva prevajalstva, ki prispeva k boljšemu razumevanju med narodi in k širjenju kulture po vsem svetu.

V novih pravilih našega društva so že obsežena naslednja določila listine:

- v čl. 10-11 pravil: čl. 30 listine (o pooblastilu društva, da nastopa kot razsolnik in izvedenec v vseh sporih med prevajalcem in uporabnikom prevoda), in načela listine v njenih

čl. 8 in 9, po katerih noben član društva ne sme zastonj koristiti naročnikov v nasprotju z interesi prevajalcev, niti sploh se ukvarjati z dejavnostmi, nezdržljivimi s temi interesi;

- v čl. 12 pravil: le izjemoma je dopustno "podprevajanje", gl. načela listine (v čl. 13-19) o prevajalčevih avtorskih pravicah. Sama praksa, iz katere so zrasle že dosedanje spremembe in dodatki pravil, bo tudi vnaprej rodila predloge novih določil, zlasti takih, ki ustrezajo našim družbenim potrebam in našemu pojmovanju, v mnogočem različnemu od zahodnega.

Dr. Janko Golias

NAJVAŽNEJŠI SKLEPI

2. občnega zbora Zveze strokovnih prevajalcev Jugoslavije, ki je bil 30. 11. in 1. 12. 1963 v Ljubljani

Zveza strokovnih prevajalcev Jugoslavije, je na svojem drugem občnem zboru sklenila:

- 1- da je delo in organizacijo strokovnih prevajalcev Jugoslavije razširiti po vsem ozemlju SFRJ, da je kar najbolj okrepiti medsebojno sodelovanje, zlasti glede na izpolnjevanje praktičnih nalog na področju strokovnega prevajanja, ki naj zajame vse republike in vse naše narodnosti;
- 2- da je okrepiti prizadevanje, da se določi status strokovnih prevajalcev in da pride ta status v sedanjo in bodočo zakonodajo;
- 3- da je okrepiti družbeno kontrolo nad strokovnim prevajanjem in s tem zagotoviti njegovo nujno potrebno kakovost, povečati pa tudi odgovornost strokovnih prevajalcev, naročnikov prevodov;
- 4- da je najtimpripravičnejše oblike za nastanek novih strokovno prevajalskih in za izpopolnjevanje obstoječih kadrov, zlasti z ustanavljanjem učnih zavodov in uporabo že obstoječih ustanov za strokovno izobraževanje. Ugotoviti je treba najboljši način in pridobiti sredstva za šolanje naših mladih kadrov v tujini; pri tem je zlasti paziti na kar največjo specializacijo pri izobraževanju kadrov.
- 5- vnovič smo si predložili važnost dela na strokovni terminologiji in na glosarjih za izboljšanje kakovosti strokovno-prevajalskega dela in vzgoje kadrov. To delo je po možnosti opraviti na zvezni ravni, pritegniti k njemu strokovne pre-

vajalce vseh naših narodov in si prizadevati, da bo kar najraznovrstnejše in kar najbolj razčlenjeno po posameznih panogah. Zveza naj v ta namen vzpostavi ali okrepi sodelovanje z družbenimi, znanstvenimi in drugimi organizacijami in ustanovami.

- 6- zveza odobrava delo na terminološkem besednjaku z izenačenno srbskohrvatsko terminologijo, ker meni, da je to izredno pomembna naloga, zlasti glede na načrt, da se razširi na slovensko in makedonsko področje, in bo to delo podprla.
- 7- občni zbor sklene v načelu, da postane "Lingvist" - glasilo strokovnih prevajalcev Hrvatske - zvezno glasilo. To ne pomeni, da odslej ne bi bilo več možnosti ali potrebe izdajati občasne publikacije v posameznih republikah. Občni zbor naroča upravnemu odboru zveze, naj čimprej prouči probleme glasila na podlagi elaborata, ki ga bo izdelala na občnem zboru izvoljena komisija, sestavi program in finančni načrt in opravi to preobrazbo skupno z republiškimimi društvi.
- 8- strokovni prevajalci Jugoslavije bodo čimprej izdelali register prevajalcev in si bodo prizadevali za kar največji razvoj sodelovanja med republiškimimi društvi.
- 9- občni zbor pozdravlja izvolitev tovariša Zlatka Gorjana za predsednika FIT. Zveza strokovnih prevajalcev Jugoslavije si bo na vso moč prizadevala uresničevati cilje FIT in podpreti njeno delo. V tej zvezi si bo prizadevala pritegniti kar največ članov za posamezne naloge, na novo izvoljeni komisiji za mednarodne zveze pa naroča, da to delo pospešuje in uskladi.
- 10- delo za sporazum o določitvi temeljnih načel in načina določanja avtorskih honorarjev je nadaljevati; na tem področju je sodelovati z drugimi organizacijami, ki so nosilke avtorskih pravic.
- 11- občni zbor se zahvaljuje naši ljudski oblasti, ki je v teh nekaj letih od ustanovitve naše zveze močno podprla strokovno prevajalstvo v naši deželi.

IZID VOLITEV V ORGANE ZVEZE JE BIL TALE:

	<u>Upravni odbor</u>	<u>Član društva</u>
Predsednik	LEVIČNIK Karel	Ljubljana
Podpredsednika	NOVAK Karlo	Zagreb
	NOVKOVIĆ Bogdan	Beograd
Člani	KADIĆ Mirko	Beograd
	KAUDER Nebojša	Beograd
	GAVRILOVIĆ Tadija	Beograd
	VAJDA inž. Branko	Ljubljana
	MARKOŠEK Zdravko	Ljubljana
	GOLIAS dr. Janko	Ljubljana
	NOVAK Marijan	Zagreb
	GRGIĆ Miro	Zagreb
	POPOV Fricko	Beograd
	RITIG dr. Josip A.	Zagreb
	<u>Nadzorni odbor</u>	
	DUKAT dr. Zorislav	Zagreb
	MAJARON dr. Ferdinand	Ljubljana
	VUJOVIĆ Andjelija	Beograd
	<u>Častno razsodišče</u>	
	KNEZ Zdenko	Ljubljana
	MARKULIN dr. Nela	Zagreb
	ILIĆ Miloš	Beograd
	<u>Odbor za mednarodne zveze</u>	
	ČAKLIN inž. arh. Olga	Beograd
	VUJOVIĆ Andjelija	Beograd
	NOVAK Marijan	Zagreb
	NOVAK Karlo	Zagreb
	KNEZ Zdenko	Ljubljana
	GOLIAS dr. Janko	Ljubljana
	<u>Koordinacijski odbor</u>	
	STRUGAR Novak	Beograd
	NOVKOVIĆ dr. Bogdan	Beograd
	GRGIĆ Miro	Zagreb
	ZUPANČIĆ Jože	Ljubljana
	<u>Založniški odbor "Lingvista"</u>	
	NOVAK Marijan	Zagreb
	GOLIAS dr. Janko	Ljubljana
	POPOV Fricko	Beograd

P R A V I L A

Društva strokovnih prevajalcev Slovenije

I. Značaj, naziv, območje in sedež društva

Člen 1

Društvo strokovnih prevajalcev Slovenije je prostovoljna organizacija znanstvenih in tehničnih prevajalcev v Sloveniji, pri čemer je pojem "tehničnih" tolmačiti kar najširše. Društvo je včlanjeno v Zvezi strokovnih prevajalcev Jugoslavije in si z njo prizadeva za kakovostni razvoj znanstvenega in tehničnega prevajanja, ki ustreza koristim naše socialistične domovine in pridobitvam socialistične revolucije.

Člen 2

Sedež društva je v Ljubljani. Njegovo območje je SR Slovenija.

Člen 3

Žig društva je okrogel s temle besedilom: "Društvo strokovnih prevajalcev Slovenije - Ljubljana".

II. Namen in naloge društva

Člen 4

Temeljne naloge Društva strokovnih prevajalcev Slovenije so:

- a- skrb za kakovost znanstvenih in tehničnih prevodov,
- b- usklajanje in delitev dela znanstvenih in tehničnih prevajalcev na ozemlju SR Slovenije,
- c- razvijanje, širjenje in poglobljanje zvez in sodelovanje s podobnimi organizacijami drugod - v Jugoslaviji in po svetu,
- d- strokovna pomoč članom in nečlanom pri njihovem prevajalskem delu,
- e- varovanje koristi znanstvenih in tehničnih prevajalcev - tudi s tem, da jim pripori ustrezno zaščito avtorskega /to je kvalificiranega in vestnega/ prevoda,
- f- skrb za usposabljanje prevajalskega naraščaja,
- g- organiziranje prevajalskega servisa in kakovostne kontrole prevodov.

III. Članstvo in organi društva

Člen 5

Član društva je lahko vsak prevajalec, ki se redno ukvarja z znanstvenim in tehničnim prevajanjem in čigar dejavnost se ujema s koristmi naše domovine.

Znanstveno in tehnično prevajanje je poustvarjanje besedil s področij teoretične in uporabne znanosti v drugem jeziku po načelu, da bodi vsebina izvirnika v prevodu jasna ob uporabi tistega strokovnega izrazja, ki že obstaja, če ga pa mi, pa tistega, ki ga prevajalec svobodno oblikuje po pravilih prevodnega jezika. K znanstvenemu in tehničnemu prevajanju je prištevati tudi ustno prevajanje /tolmačenje/ in pripravljajlno /terminološko in slovnično/ delo.

Prevajalec, ki želi postati član društva, predloži upravnemu odboru izpolnjeno vprašalno polo z dokazili o tem, da je znanstven ali tehničen prevajalec.

Prevajalec, ki ga sprejme upravni odbor z navadno večino glasov, postane član društva.

Članstvo v društvu je pripravljajlno, redno in častno.

Za sprejem v redno članstvo mora imeti prevajalec tri leta delovne dobe kot prevajalec ali pa mora dokazati bodisi da je prevedel 50 avtorskih pol znanstvenih in tehničnih besedil, bodisi sicer ustrezno opravljeno delo. Stalnim sodnim tolmačem je šteti čas od imenovanja v delovno dobo, tistim prevajalcem in tolmačem pa, ki so nameščeni v podjetjih, ustanovah ali uradih, je šteti čas od namestitve v tej funkciji.

Na soglasni predlog upravnega odbora lahko občni zbor izvoli za častne člane takšne osebe, ki imajo nesporne velike zasluge za društvo in za prevajanje v Sloveniji. Občni zbor lahko odvzame častno članstvo osebi, ki je s svojim obnašanjem pokazala, da ni vredna te časti.

Člen 6

Upravni odbor lahko z navadno večino glasov izključi rednega člana, ki se pregreši zoper

- a/ koristi naše socialistične domovine,
- b/ namene društva ali prevajalsko poklicno etiko, zlasti če je kaj oddal v podprevajanje in nato podprevajalčevo delo objavil ali izročil naročniku kot svoj prevod.

Izključeni član ima pravico do pritožbe na občni zbor.

Člen 7

Redno članstvo v društvu preneha tistemu članu,

- a- ki se ukvarja s prevajanjem le v neznatni meri ali pa sploh ne,
- b- ki sam izstopi iz društva,
- c- ki kljub opominu 6 mesecev ni plačal članarine in
- d- ki umre.

Člen 8

Dolžnosti člana so:

- a- da opravlja svoje prevajalsko delo strokovno neoporečno,
- b- da se drži poklicne etike prevajalcev,
- c- da skrbi za svoje izpopolnjevanje,
- d- da pomaga s svojim znanjem in izkušnjami vsem kolegom, zlasti mlajšim in manj izvedenim, da pomaga razvijati kakovost prevajanja v Jugoslaviji in po svetu ter da si prizadeva za skupne koristi društva in vseh prevajalcev.

Člen 9

Vsa dejavnost društva in njegovih organov temelji na prostovoljnem in brezplačnem delu članov.

Člen 10.

Pri sklepanju pogodb o prevajanju naj bi prevajalec predlagal, da se v pogodbo o prevodu sprejme za morebitne spore pristojnost razsodišča, ki ga izbereta društvo in naročnik.

Člen 11

Gledé na vlogo društva kot zaščitnika koristi znanstvenih in tehničnih prevajalcev /člen 4, točka e) / in na določbo temeljne listine prevajalca, da "nastopajo združenja prevajalcev kot arbitri in izvedenci v sporih med naročniki in prevajalci", ne smejo člani zastopati interese naročnikov v nasprotju z interesi prevajalcev in se sploh ukvarjati z dejavnostmi, ki so s temi interesi nezdružljive.

Člen 12

Oddajanje izvirnika v podprevajanje drugemu prevajalcu je nezazeleno. Dopustno je le v izjemnih primerih v mejah redne pogodbe med glavnim prevajalcem, pomožnim prevajalcem in naročnikom; v vsakem takšnem primeru mora glavni prevajalec vsaj 75 % prevoda - po težavnosti in po obsegu - opraviti sam. Prepis vsake takšne pogodbe je treba poslati upravnemu odboru društva.

Prevajalec ne sme izkoristiti prevajalske storitve človeka, ki mu je podrejen.

Ime pomožnega prevajalca je treba objaviti tako kot se objavlja prevajalčevo ime.

Člen 13

Redni član ima téle pravice:

- a- sodelovati na občnih zborih in na delovnih sestankih društva,
- b- voliti in biti izvoljen v vse organe društva,
- c- dobiti strokovno in pravno pomoč društva pri svojem prevajalskem delu,
- d- opozoriti avtorja ali naročnika na realne ali jezikovne napake izvirnika in v izjemnih primerih -da bi odvrnil škodo - spremeniti pomanjkljiva mesta, o čemer mora naročnika takoj obvestiti.

Člen 14

Član društva dobi društveno izkaznico na enotnem obrazcu Zveze strokovnih prevajalcev Jugoslavije.

Člen 15

Občni zbor je najvišji organ društva.

Občni zbor se sestane enkrat na leto. Skliče ga upravni odbor društva. Na zahtevo 20 % članstva ali po potrebi skliče upravni odbor izreden občni zbor.

Upravni odbor mora objaviti vabilo z dnevnim redom najmanj sedem dni pred občnim zborom. Sklepi občnega zbora so veljavni, če je navzočna večina članov društva. Če je navzočnih manj članov, se začne občni zbor eno uro kasneje na istem kraju in veljavno sklepa. Občni zbor odloča o vseh vprašanjih društva, daje upravnemu odboru razrešnico, voli predsednika, upravni odbor, namestnike, nadzorni odbor in razsodišče, potrdi finančno poročilo in lahko spremeni pravila.

Občni zbor sklepa z navadno večino glasov izvzemši primer, predviden v členu 24 /prenehanje društva/. Vodi ga delovno predsedstvo treh članov, izvoljenih na občnem zboru.

Člen 16

Upravni odbor šteje 5 do 9 članov. Občni zbor izvoli posebej predsednika in posebej ostale člane in namestnike za dobo enega leta. Upravni odbor lahko po potrebi pritegne sodelavce iz vrst članstva za nove naloge upravnega odbora.

Izvoljeni upravni odbor se konstituira takoj po občnem zboru.

Predsednik sklicuje seje upravnega odbora. Če je predsednik odsoten ali zadržan, ga nadomestuje podpredsednik.

Predsednik lahko povabi na seje upravnega odbora člane in tudi nečlane društva, katerih navzočnost se mu zdi potrebna in koristna.

Upravni odbor sklepa z navadno večino, če je navzočnih nad polovico odbornikov.

Člen 17

Upravni odbor je pristojen, da

- a/ sklepa o sprejemu in izključitvi članov ter izvaja disciplinsko oblast,
- b/ določa organizacijsko strukturo društva in npr. ustanavlja sekcije, uredniški odbor društvenega glasila ipd. kakor tudi krajevne krožke po Sloveniji,
- c/ vodi in nadzira prevajalski servis in kontrolira kakovost prevodov,
- d/ skrbi za avtorske pravice in minimalne tarife prevajalcev,
- e/ upravlja premoženje društva,
- f/ skrbi za usposabljanje prevajalskega naraščaja,
- g/ usmerja prevajalsko dejavnost članov v skladu s členi 4,6 in 8 do 12,
- h/ sklicuje občni zbor in na njem poroča o delu društva.

Člen 18

Na zunaj zastopa društvo predsednik, če je zadržan, podpredsednik, če sta pa oba zadržana, kak drug član upravnega odbora po predsednikovem nalogu.

Člen 19

Občni zbor izvoli tudi nadzorni odbor, ki šteje tri člane. Njegov mandat traja leto dni. Izvoljeni nadzorni odbor se konstituira takoj po občnem zboru. Nadzorni odbor kontrolira materialno poslovanje društva, pregleduje poslovne knjige in temeljnice ter poroča občnemu zboru. Če odpade kak član med poslovnim letom, kooptira nadzorni odbor na njegovo mesto novega člana.

Člen 20

Občni zbor izvoli tudi razsodišče, ki šteje tri člane. Njegov mandat traja leto dni. Izvoljeno razsodišče se takoj po občnem

zboru konstituira. Razsodišče se sestaja po potrebi in odleča o morebitnih sporih med člani v društvenih zadevah. Morebitni spori med članom in društvom sodijo v pristojnost upravnega odbora po čl. 17, točki a/. Če kak član razsodišča odpade, koptira razsodišče na njegovo mesto novega člana.

IV. Materialno poslovanje

Člen 21

Društvo strokovnih prevajalcev Slovenije je pravna oseba. Za svoje obveznosti odgovarja z vsem svojim premoženjem.

Društvo ima lahko téle dohodke:

- a/ vpisnino in članarino,
- b/ subvencije,
- c/ prispevke interesentov ali skupin interesentov za prevode,
- d/ morebitne preseške društvenih dejavnosti,
- e/ zapuščine in darila.

Člen 22

O materialnem poslovanju ~~vedi društvo~~ ustrezne poslovne knjige.

Člen 23

Občni zbor sklepa o spremembi pravil z navadno večino navzočnih članov. Spremembo pravil lahko predlaga katerikoli član.

Člen 24

Društvo preneha po sklepu občnega zbora, sprejetem z dv tretjin- , sko večino na občnem zboru navzočih članov. Sekretariat izvršnega sveta SRS za prosveto in kulturo prevzame društveno premoženje v hrambo do ustanovitve društva s podobnim programom z namembo, da mu ga izroči.

V. Končne določbe

Člen 25

Ta pravila začno veljati, ko jih sprejme občni zbor in potrdi pristojno oblastvo.

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
Republiški sekretariat za notranje zadeve

Št. 03/8-024/57-63

Dne: 31/12-1963

Republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije je z odločbo št. 03/8-024/57-63 z dne 30/12-1963 odobril delovanje Društva strokovnih prevajalcev Slovenije po teh pravilih.

L.S.

Ljudska Republika Slovenija
Državni sekretariat za notranje zadeve
Ljubljana

Republiški Sekretar
Riko KOLENC l.r.

"MANAGERSTVO" IN PREVAJANJE

Po členih 11 in 12 naših novih pravil, soglasno sprejetih na občnem zboru društva 15. novembra 1963 in potrjenih v sekretariatu za notranje zadeve SRS, je "podprevajanje" nezaželeno in zelo oteženo. Član društva torej ne sme izkoriščati znanja in truda drugih prevajalcev, ki za to ne bi prejeli vsega honorarja ali bi drugače ostali zapostavljeni; ne bo več dopustno "managerstvo", se pravi tisti preživeli abuzus, ko manager - kot kapo z naročnikovo plačo - najame prevajalce, sam pa ne prevaja.

Taka dejavnost oškoduje ne le neposredne žrtve, temveč kvari najdragocenejši kapital društva - zaupanje in tovarištvo med delavci v istem poklicu.

Načelni predpisi proti "podprevajanju" so vsebovani že v mednarodni prevajalčevi listini, sprejeti na 4. kongresu FIT-v Dubrovniku /septembra 1963/, čl. 13-19. Zato ti predpisi /čeprav še niso v tako jasni obliki kot v Sloveniji izrečeni v pravilih vseh drugih republiških društev znanstvenih, tehničnih in leposlovnih prevajalcev/ vendar veljajo po vsej Jugoslaviji.

NAŠ REGISTER - VABILO K PRIJAVI

V 3. številki "MOSTOV" smo priobčili poročilo odbora FIT za mednarodni register strokovnih prevajalcev in seznam strok v nizozemskem prevajalskem registru. Naš upravni odbor je sklenil izdati register za Slovenijo po priporočilih FIT, torej po nizozemskem seznamu. Zato so mu potrebne prijave članov, ki naj obsegajo številčno označbo in naziv ene, dveh ali treh strok, ki je prevajalec zanje specializiran, in morebitno navedbo, da prevajalec prevaja tudi besedila

iz drugih strok. Razen tega naj navede jezike, iz katerih prevaja, v katere prevaja in za katere je zaprisežen kot stalni sodni tolmač. Naposled naj navede še svoj natančen pisemski naslov in najprej zasebno, potem pa poslovno telefonsko številko z navedbo, kje je zaposlen.

Upoštevajte, da živimo v dobi specializacije in poglobljanja v svojo stroko, kakor tudi v jezika ali jezike. Pretiravanje glede strok je omejeno z maksimiranjem na tri, glede jezikov pa vam svetujemo, da vpišete med pasivnimi le tiste, ki jih res razumete vi /ne pa vaš besednjak/, med aktivnimi pa tiste, ki vam v govoru in pisavi tekó brez hujšega zatikanja in ki imate v njih znatno besedišče. Na poliglote gledajo v svetu brez simpatije in zelo kritično. Bolje navedite en tuj jezik, ki ste v njem dobro podkovani, kakor pa ducat jezikov, kar vam bo v očeh klientov bolj škodovalo kakor koristilo. Slovenščina, srbohrvaščina in makedonščina so jeziki, ki jih je treba posebej navesti. Navedite jezike po zaporednosti obvladanja, torej vselej materin jezik na prvem mestu, aktivne posebej in pasivne posebej.

Upravni odbor bo na podlagi prijav sestavil register. V dvomu bo pozval člana, naj predloži dela iz stroke, ki je po svoji prijavi zanjo specializiran.

Odzovite se temu vabilu čimprej ! Register pojde v veliki makladi na naslov podjetij in ustanov pri nas in na tujem. Naši naročniki bodo odslej izbirali prevajalce po registru, s čemer bo naš prevajalni servis razbremenjen. Rok za prijave je 1. september 1964.

NOV NAČIN IZRAČUNAVANJA DAVKA NA AVTORSKE HONORARJE

V Uradnem listu SERJ številka 11 od 11. marca 1964 je bila objavljena odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o višini in načinu ugotavljanja stroškov v postopku za obračun in plačilo davka od dohodkov od avtorskih pravic, ki je začela veljati 19. marca 1964.

Za dohodke do vključno 18. marca 1964 so se obračunavali stroški za originalna dela, prevode in druga avtorska dela v višini 15 % /razen za kiparje/, tako da je osnova za 15 odstotni davek bila le 85 % prejetega zneska in je davek dejansko dosegel 12,75 % obračunanega kosmatega zneska prejemkov.

Če hočemo iz določenega neto zneska izračunati davek, moramo izplačani znesek pomnožiti z 0,146 131 816. Če smo to prišteli izplačanemu znesku, smo dobili bruto znesek honorarja.

Z novo uredbo se obračunavajo stroški, kot sledi:

Za znanstvena, strokovna, književna, publicistična, skladateljska in filmska dela ter za likovna dela /kiparska, slikarska in grafična dela ter dela s področja uporabnih umetnosti/ - 35 % od kosmatega dohodka za prvo izdajo takega dela,

oziroma za prvi izvod likovnega dela, za drugo in naslednje izdaje oziroma izvod se priznava 18 % na račun stroškov.

Za izvajanje umetniških del /igranje na instrumente, petje, gledališka ali filmska igra, recitacije in pod./, za prevode, idejne skice, snemanje filmov ipd. razen za patente in tehnične izboljšave - 25 % od kosmatega dohodka za prvo izvedbo, izdajo ipd. Za vsako nadaljnjo izvedbo itd, se priznava 13 % stroškov.

Avtorji morajo pred prejemom dohodkov od avtorskih del predložiti izplačniku pismeno izjavo, za katero izdajo gre.

Tistim, ki niso avtorji dela, temveč samo imetniki premoženjskih avtorskih pravic /dediči in drugi imetniki/ se priznajo samo stroški Jugoslovanske avtorske agencije/

Zaradi spremenjenih zneskov stroškov so se spremenili tudi odstotki dejanskega davka glede na kosmati - bruto dohodek in imajo sedaj štiri različne stopnje.

	Za originalna dela		Za prevode	
	1. izdaja 35% stroški	nadaljnje izdaje 18% stroški	1. izdaja 25% stroški	nadaljnje izdaje 13% stroški
Dejanski % davka glede na kosmati dohodek	9,75	12,3	11,25	13,05
% davka glede na neto izplačilo	0,108033241	0,140250855	0,126760563	0,152737752
% zmanjša- nja za iz- račun os- nove davka na osebni dohodek	38,78116	20,52451	28,16901	14,95112

V zadnji vrstici razpredelnice naznačene številke pa povedo, za koliko moramo zmanjšati neto zneske avtorskih honorarjev, da dobimo osnovo, ki šteje za določanje davka na osebni dohodek. Za zneske, ki smo jih prejeli do 18. marca 1964, velja ena sama stopnja, namreč 17,19193 %, ki jih odštejemo od prejetega neto-zneska avtorskih honorarjev. Za pozneje prejete zneske pa odštejemo različne zneske, ker so

priznani različni odstotki stroškov. Če pa je kdo od 19. marca dalje prejemal na primer samo avtorske honorarje za prevode v 1. izdaji, bo od prejetih zneskov odštel 28,16901%, kakor kaže številka v 3. vrstici 3. stolpca.

Ob tej priliki naj opozorim še na spremembo obveznosti glede odpiranja žiro računov, ki ga uvaja v Uradnem listu SFRJ št. 45 z dne 13. 11. 1963 objavljena odredba o pogojih in rokih, v katerih morajo odpreti žiro račune posamezniki, ki dobivajo dohodke od državnih organov in družbeno pravnih oseb in o načinu plačevanja s sredstvi na teh računih, ki velja od 21. novembra 1963. Po tej odredbi nastane obveza odpiranja žiro računa takrat, ko avtorski honorarji in dohodniki podvrženi dohodki /čl. 61, 70 in 71 uredbe o dohodnini/ presežejo v tekočem koledarskem letu 100.000.- dinarjev.

Dokler ta znesek ni dosežen, mora predlagatelj računa na račun ali na posebni vlogi, naslovljeni na izplačnika, izjaviti: Od 1. januarja tega leta pa do danes nisem imel skupaj s tem prejemkom v znesku din toliko dohodkov, da bi presegali 100.000.- dinarjev, in zato nisem dolžan odpreti žiro računa. Take račune mu izplačnik izplačuje direktno.

Tudi če kdo že ima odprt žiro račun, niso izplačniki obvezani nakazovati izplačila na žiro račun, če je predlagatelj računa dal prej omenjeno izjavo. Če pa imetnik žiro računa to zahteva, mu mora izplačnik novi račun nakazati na žiro račun.

Kdor ima žiro račun, pa misli, da ne bo imel v tekočem letu za 100.000.- dinarjev takih dohodkov, da bi bil obvezan odpreti žiro račun, lahko svoj obstoječi žiro račun prekliče.

Ing. Branko VAJDA

HONORARJI TOLMAČEV IN STROKOVNIH PREVAJALCEV

V 2. številki "MOSTOV" je izšel članek s tem naslovom, ki je očitno zadel v živo. Prevajalci zelo povprašujejo po tisti številki in kar naprej moramo odgovarjati na vprašanja s tega področja. Ker se je število prejemnikov "MOSTOV" znatno povečalo, smo sklenili, članek prilagoditi spremenjenim razmeram in ga vnovič priobčujemo.

Višina honorarjev se ravna po svobodni pogodbi med naročnikom in prevajalcem ali tolmačem. Obvezne tarife, ki bi togo predpisala višino honorarjev, po našem mnenju sploh ni mogoče določiti, ker so prevodi in prevajalci različni. Pač pa je mogoče določiti

1. minimalni honorar, ki ga predvideva "prevajalčeva listina" v točki 8, in
2. temeljni honorar, ki mu je dodati pribitke in ki mu je odtegniti odbitke spričo določenih okoliščin.

Naš upravni odbor se je posvetoval o višini honorarjev in določil kot minimalni honorar tiste postavke, ki so priobčene v 2. številki "MOSTOV" /junij 1963/ kot povprečne, tj. 16.000/1.000/0.5³ za prevode v slovenščino, 20.000/1.250/0.6 za prevode iz slovenščine in 24.000/1.500/0.8 za prevode iz drugih v druge jezike; navedene dinarske zneske za avtorsko polo, avtorsko stran in tiskarsko znamenko je razumeti neto.

Spričo dinamike cen pri nas meni upravni odbor, naj znašajo odslej temeljni honorarji, ki naj bodo izhodišče za prištevanje nižje navedenih pribitkov in za odštevanje morebitnih odbitkov tile zneski:

Honorar za prevode	na avtor- sko polo din	na avtor- sko stran din	na t/z par
iz drugih jezikov v slovenščino	19.200.-	1.200.-	64
iz slovenščine v druge jezike	24.000.-	1.500.-	80
iz drugih v druge jezike	28.800.-	1.800.-	96

Navedene honorarje je razumeti neto, torej brez odbitka česarkoli /tudi dopolnilnega proračunskega prispevka/. Sodni tolmač je zavezan plačevati dohodnino, ki ima strmo postopico; zato bo računal sorazmerno več. Od tistih prevodov, ki so priznani kot avtorska dela, je treba plačati 11.25 % davka na avtorske honorarje in - če posreduje Jugoslovanska avtorska agencija, 3 % provizije zanjo - torej skupno 14.25 %. Bruto honorarji znašajo torej:

Honorar za prevođe	Brez posredovanja Ju-goslovanske avtorske agencije			S posredovanjem Ju-goslovanske avtorske agencije		
	na avtor-sko polo din	na avtor-stran din	na t/z par	na avtor-sko polo din	na avtor-stran din	na t/z par
v slo - venščino	21.631.-	1.352.-	72.1	22.391	1.399.-	74.6
iz slo- venščine	27.042.-	1.690.-	90.1	27.988.-	1.749.-	93.3
iz dru- gega v tretji jeziki	32.451.-	2.028.-	108.2	33.586.-	2.099.-	112.-

Ako se odločimo vzeti navedene temeljne cene, si moramo biti predvsem na jasnem, da se ne bomo mogli tega ravnati po njih. Navadno bomo morali gornjim postavkam nekaj prišteti ali pa od njih kaj odbiti.

Pribitki:

1. Objektivni pribitki

- a/ pribitek za nujnost. Če rok ni zadosten /zadosten rok ustreza storitvi 2-3 avtorskih strani na delavnik, ker moramo domnevati, da ima vsak prevajalec še svoj glavni poklic, ki ga veže 7-8 ur. Ko nam bodo dali svobodni poklic s socialnim zavarovanjem, pa se bo cena storitev prevajalca povečala na 6 - 9 avtorskih strani na delavnik. Če zahteva stranka večjo storitev na dan, ji bomo honorar ustrezno zvišali.
- b/ pribitek na težavnost. Prevođe izrazito težavnih besedil, zlasti tistih, ki nujno zahtevajo pritegnitev enega ali več strokovnjakov, bomo zaračunali draže.
- c/ pribitek za redkost jezika. Jezike lahko razvrstimo v več kategorij redkosti, npr. takole:

kategorija	jezik
prva	srbohrvatski, nemški in italijanski
druga	angleški, francoski, madžarski in vsi slovanski jeziki razen srbohrvatskega
tretja	španski, nizozemski, švedski, norveški, danski in islandski
četrti	vsi drugi

Kajpada lahko razvrstimo jezike tudi kakorkoli drugače. Za vse kategorije, izvzemši prvo, je upravičen pribitek, ki se po kategorijah stopnjuje.

č/ pribitek za kopije. Normalni prevod je tipkan v enem izvodu. Za kopije je upravičen pribitek.

2. Subjektivni pribitki

Kdor obvlada jezik in stroko tako mojstrsko, da je vsaka cenzura odveč in da je prevod goden za tisk in objavo in vzdrži tudi najstrožjo kritiko, bo računal več kakor tisti, ki svoji nalogi ni v tolikšni meri kos.

Odbitki:

1. odbitek za obsežnost ali periodičnost. Večji obseg /npr. nad 2 avtorski poli/ ali periodičnost dela /npr. za revijo/ upravičujeta zmeren odbitek - seveda le, če je rok zadosten.
2. odbitek za rok. Ako je rok tolikšen, da pride manj od ene avtorske strani na delavnik, je upravičen primeren odbitek.
3. odbitek za tipkanje. Prevod v čitljivem rokopisu, ki ni tipkan, je vreden manj od tipkanega. Za tipkanje in kolicioniranje je odbiti na avtorsko stran za slovenščino din 80.- za jezike prve kategorije din 100.-, druge 120.-, tretje 140.- in četrte 160.-.

Koliko naj prevajalec zahteva od stranke in koliko naj znašajo pribitki in odbitki, je treba pač prepustiti njegovemu občutku za tržno ravnatežje. Vsak naj sam kritično oceni svoje znanje in naj svoje delo prodaja po konkurenčni ceni, sicer bo ali ostal brez dela, ali pa se bo pregrešil zoper poklicno čast prevajalca /točka 9-11 in 25 "Listine"/. Naj navedemo primer: V Zagrebu imajo tehničnega prevajalca, ki ima zbrano tehnično terminologijo upoštevni jezikov v tolikšni popolnosti in preglednosti, da je - tudi spričo svojega siceršnjega jezikovnega znanja - kos vsakemu prevodu iz svoje stroke v okviru teh jezikov. Ena avtorska stran /na Hrvatskem jo imenujejo "kartica"/ stane pri njem din 4.000.-. Dejansko ima dela na pretek, ker so njegovi prevodi res zanesljivi in za industrijska podjetja je mnogo manj važno, da plačajo za "kartico" štiri tisočake kot to, da prevod zdrži vsako kritiko. Ta informacija je iz leta 1961. Morda je cena medtem narasla sorazmerno z zvišanjem življenjskih stroškov.

Tolmači na konferencah in predavanjih dobe po din 1.500.- neto na uro, če tolmačijo hkrati v več jezikih, pa več.

Še nekaj besed o razmerju med honorarji leposlovnih in strokovnih prevajalcev. Vemo, da znašajo honorarji leposlovnih prevajalcev, ki jih plačujejo založniška podjetja za prevod proze v slovenščino, približno polovico tistega, kar je normalno za strokovne prevode. Zakaj? So močni razlogi, ki utemeljujejo to razliko. Naj navedemo najvažnejše:

1. pri nas uživa tisti književni prevajalec, ki prevede na leto vsaj 600 avtorskih strani leposlovnega ali znanstvenega besedila tako, da mu pristojni organ prizna umetništvo, če to besedilo izide v knjižni obliki, popolno

socialno zavarovanje, ne da bi zanj posebej kaj plačal. Prispevek za to socialno zavarovanje je obsežen v 15%-nem davku na avtorske honorarje, ki ga plačujejo književni prevajalci in ki ga zanje plačujemo tudi strokovni prevajalci /prav tako ga plačujemo tudi za književnike in za izvajalce likovne in likovne uporabne umetnosti/. Mi si pa doslej še nismo mogli priboriti socialnega zavarovanja kljub večletnim naporom. Zato se založništvom ponujajo prevajalci, ki bi bili radi deležni te ugodnosti, mnogo bolj kakor bi se sicer, kar seveda pritiska na honorarje.

2. leposlovnemu prevajalcu skoraj vedno zadostuje pasivno znanje tujega jezika, ker prevaja domala izključno v materin jezik, strokovni prevajalci pa prevajamo pretežno v tuje jezike in moramo zato aktivno znati te jezike, se pravi vsaj 17 let študija plus večletno jezikovno prakso s študijskim bivanjem v tujini.
3. besedišče leposlovnega prevajalca se v splošnem omejuje na književni in pogovorni jezik, mi pa moramo razen tega obvladati še svojo stroko ali svoje stroke s strokovno terminologijo v vseh prizadetih jezikih vred. Res je, da tudi leposlovni prevajalec - včasih - potrebuje strokovne izraze in tedaj vidi, kako malo mu pomaga splošno jezikovno znanje, ker se mora zateči po pomoč k strokovnjaku /lingvistu, tehniku i.dr./.
4. prevajanje leposlovne umetnine je - ne glede na težavnost - užitek svoje vrste. Tak prevajalec se mora poglobiti v izvirnik, vnovič doživljati tisto, kar je doživel avtor, vsrkati in obnoviti mora vso njegovo ustvarjalno misel, v sebi jo mora predelati, asimilirati v svoji osebnosti v duhu svojega naroda in nato povedati avtorjevo misel in podati njegova čustva tako, kakor bi to izrazil pisatelj lastnega naroda. Vsako ustvarjanje osrečuje in prav tako osrečuje poustvarjanje. Pravi leposlovni prevajalec zato ljubi svoje delo, opravlja ga z vnemo, da ne rečemo s strastjo, in to založnik skoraj vedno brezobzirno izrabi. Pri prevajanju pogodb, zdravniških poročil in investicijskih elaboratov je tega estetskega doživetja in užitka mnogo manj, in zato mora stranka plačati, če hoče imeti prevod. Leposlovnega prevajalca je lažje izkoriščati, strokovnega teže.

Leposlovni prevajalci se radi ponašajo s tem, da so njihovi prevodi umetnine, kar jim uradno potrdi ali ne potrdi pristojni organ. Takšna potrdila imajo sicer pomekod denarno vrednost, so pa bolj ali manj subjektivna in zato nezanesljiva.

OBDAVČENJE SODNIH TOLMAČEV

Gledé obdavčenja sodnih tolmačev je naša Zveza predlagala Zveznemu sekretariatu za finance olajšave. Nato je v "Uradnem listu SFRJ" št. 30 z dne 31. julija 1963 izšla

uredba o spremembah in dopolnitvah tarife za prometni davek. Sprememba, ki zadeva sodne tolmače, se glasi takole:

"Člen 2

V V. delu tarife se spremeni tole:

V točki II, 1.odstavek je po besedah: "ni moč uvesti ta davek" narediti piko, dosedanje besedilo po teh besedah pa je nadomestiti s temle novim besedilom:

"Razen tega ga ni moč uvesti na honorarje za odvetniške storitve, za storitve patentnih inženirjev in stalnih sodnih tolmačev, prav tako pa tudi ne na pristojbine za obrede verskih organizacij in duhovnikov".

Člen 3

Ta uredba začne veljati z dnem objave v "Uradnem listu SFRJ".
RP št.185

25. julija 1963

Predsednik

Beograd, Zvezni izvršni ssvet

P~~e~~ Peter Stambolić l.r."

Naši Zvezi, zlasti pa prizadevnemu tovarišu dr. Bogdanu Novkoviću, se za uspešno prizadevanje prisrčno zahvaljujemo.

DRUŠVENA KNJIŽNICA

Vsak prevajalec ne more imeti vseh besednjakov, leksikonov in priročnikov, zlasti ne tistih, ki jih potrebujemo le poredkoma ali izjemoma. Zato si društvo prizadeva pridobiti si izbrano knjižnico, ki naj jo člani po potrebi uporabljajo. V naši knjižnici v društvenih prostorih Gosposvetska 1/II so za zdaj na voljo naslédnje knjige in revije:

K N J I G E

Nouveau Larousse Universel. Dictionnaire encyclopédique en deux volumes.Paris 1959

Nabavna
cena din

12.461.-

Elsevier's Dictionary of Cinema, Sound, and Music in six Languages: English/American, French, Spanish, Italian, Dutch, and German. Amsterdam, 1956. CLASON

10.938.-

Wörterbuch technischer Ausdrücke. I.Band: Englisch-Französisch-Deutsch-Serbokroatisch. Tehnička knjiga Beograd 1961. RISTIĆ-
OBRADOVIĆ -VASIĆ

II. Band: Serbokroatisch-Englisch-Französisch-Deutsch. Idem

6.000.-

Splošni tehniški slovar SAZU I. del A - O
Ljubljana 1962.II.del P-Z Ljubljana 1964

8.000.-

Mnogojezična terminologija varjenja in so-
rodnih postopkov. Terminološka komisija In-
ternacionalnega inštituta za varjenje -
Association Suisse pour la Technique du
Souage, Bâle (Angleško, dansko, finsko,
francosko, italijansko, nemško, nizozemsko,
norveško, slovensko, srbohrvatsko, špansko
in švedsko)

1. snopič, 2. popravljena izdaja 1958:

Plamensko varjenje

2. snopič 1955: Splošni izrazi: Izvedba,
značilnosti in preiskovanje varov

3. snopič 1958: Obločno varjenje

4. snopič 1961: Uporovno varjenje (Angleško,
češko, dansko, finsko, francosko, italijan-
sko, nemško, nizozemsko, norveško, poljsko,
romunsko, rusko, slovaško, slovensko, srbo-
hrvatsko, špansko, švedsko, turško).

17.020.-

Slovenski elektrotehniški slovar. Elektroteh-
niška zveza Slovenije

I. Elektrotehniško izrazje. Ljubljana 1956

Skupina 05: Osnovne definicije. Ljubljana 1957

Skupina 07: Elektronika, Ljubljana 1959

Skupina 10: Stroji in transformatorji.
Ljubljana 1958

Skupina 11: Statični pretvorniki

Skupina 12: Magnetni transduktorji, Ljubljana
1961

Skupina 15: Stikalne plošče in aparati,
Ljubljana 1960

Skupina 16: Zaščitni releji, Ljubljana 1963

Skupina 20: Merilni instrumenti, Ljubljana
1961

Skupina 35: Elektromehanska uporaba električ-
ne energije

Skupina 40: Elektrotermija. Ljubljana 1962

4.160.-

Dictionnaire International de Fonderie.

Comité International des Associations
techniques de Fonderie. Français deutsch,
English, espanol, italiano Nederlands, norsk,
svanska. Dunod Paris 1962

9.820.-

Heinz KÜPPER: Wörterbuch der deutschen

Umgangssprache

I

7.600.-

II

6.400.-

Idem, Hochdeutsch-Umgangsdeutsch
von A bis Z

III

5.500.-

	Nabavna cena d i n
France TOMŠIČ: Slovensko-nemški slovar. DZS Ljubljana 1961	1.800.-
Stanko BUNC: Slovar tujk. Obzorja Maribor 1963	1.500.-
dr. Janko KOTNIK: Slovensko-angleški slovar. DZS Ljubljana 1962	1.800.-
Ružena ŠKERLJ: Angleško-slovenski slovar. DZS Ljubljana 1960	1.600.-
dr. J. PRETNAR - Dr. J. KOTNIK : Francosko- slovenski slovar. DZS Ljubljana 1960	1.400.-
Dr. Janko KOTNIK: Slovensko-francoski slovar. DZS Ljubljana 1959	1.200.-
Antom Bajec - Pavle Kalan: Italijansko - slovenski slovar. DZS Ljubljana 1960	1.200.-
Janko JURANČIČ: Srbohrvatsko-slovenski slovar. DZS Ljubljana 1955	800.-
Dr. Janko PRETNAR : Rusko-slovenski slovar. DZS Ljubljana 1964	3.600.-
MATIČIČ - BRAZ - KURET - RANKEL - TOPLAK - KOLARIČ: Turistično- gostinski slovar. DZS Ljubljana	520.-

R E V I J E

LINGVIST - časopis za strane jezike Društva stručnih prevodilaca Hrvatske. Izlazi mesečno. Zagreb.

BABEL - Revue internationale de la traduction publiée par la Fédération Internationale des Traducteurs /FIT/ avec le concours de l'UNESCO. Langenscheidt KG, Berlin München. Organe trimestriel.

LEBENDE SPRACHEN. Zeitschrift für fremde Sprachen in Wissenschaft und Praxis. Izhaja vsak drugi mesec.

VAN TAAL TOT TAAL. Tijdschrift van het Nederlandse Genootschap van Vertalers. Izhaja petkrat na leto.

L'INTERPRETE: Bulletin de l'Association d'Interprètes et de Traducteurs, Groupement International de Diplômés de l'École d'Interprètes /Université de Genève/

NEKAJ GRADIVA K POVOJNEMU NEMŠKEMU SLANGU

Med številnimi novimi izrazi nemškega slanga, ki po vojni postopoma pridobiva domovinsko pravico v slovarju občevalne nemščine, bi navedel le pet vzorcev v zanimivih premesenih pomenih - 1 samostalnik, 2 pridevnika in 2 prislova:

1. Wucht /osnovni pomen -teža, sila/: za stvari: eine tolle Sache, za osebe: ein Prachtmensch, oboje samo pohvalno, medtem ko je "toll" v podobnem pomenu lahko tudi negativen /"Obupen"/;

2. bestürzend - osupen, osupljiv; "erheblich, erstaunlich, masslos, verblüffend"; v želji po še močnejšem stopnjevanju je prišel v modo /do zdaj zelo redki/ deležnik glagola "bestürzen" kot pridevnik mere, bržčas pod vplivom bogatejših angleških terminov v deležniški kot pridevniško-prislovni obliki, n. pr. "shocking, startling, astounding";

3. schräg /osnovno -poševen/ v pomenu:

- za glasbo - vroč /angl. "hot"/, schräge Musik,
- za človeka in dejanje: moralno neoporečen, kazniv, kriminalen; schräger Junge, schräges Ding;

4. genau /natančen, točno / kot odgovor v pomenu "gewiss, ja doch!"

/gotovo, seveda, pač, da !/ n. pr. "Sind Sie aus München?" "Genau! Morda je to vpliv angleškega "Exactly", ali pa "Quite! - slang za "quite so!" in nemara ruskega "tak točno!"

5. vielleicht /morda/ v pomenu "pa zares" /z začudenjem/,

n. pr. "Der ist vielleicht hungrig! - "No, ta je pa zares hudo sestradan!" To je "understatement" po angleškem vzoru.

Pred vojno bi rekli: "Na, der ist aber hungrig!"

Za zdaj samo teh nekaj primerov v pojasnilo zelo zanimivih povojnih tendenc: mladostnega !/in vojaškega/ intenziviranja, s svojo antitezo "zmanjševanjem" intenzitete: in gotovo tudi vplivov okupacijskih jezikov.

Dr. Janko Golias

NEKAJ ANGLEŠKE TERMINOLOGIJE O PROIZVODNJI POLSTI (FILCA)

needle felt	iglana polst	lapping apparatus	navijalna na-
needling	iglanje		prava
bagging	zavojno platno	the feed	dovajalec
	vrečevina	in-line produc-	nepretrgana
gunny bag	groba vreča	tion	proizvodnja
jute processing	obdelovanje	camel-back	grbasti
	jute	lapper	navijalec
breaking machine	lomilnik	pivoted	okreten
puller	trgalnik	doffing roller	snemalni valj
rag pulling	stroj za	to oscillate	nihati
machine	trganje cunj	lapper	navijalec
super picker	specialni	jigger sheet	trak, ki se
	"picker"		sunkoma giblje
shredding		delivery sheet	dovajalni trak
machine	drobilnik	wadding	koprena
carding machine	mikalnik	speed coupling	spajanje brzine
Garnett machine	"Garnett"	pressing rollers	stiskalni valji
	stroj	bulky	nerodno debel
garnetting	garnetiranje	stripper plate	slačilni trak
garnett wire	"Garnett"	needle punching	iglalni stroj
	obloga	machine	
card wire	mikalna obloga	to needle-punch	iglali
thready	nitkast, raz-	conveyor apron	brezkončni trak
	vlaknjen	high production	veleprodukcija
shake Willey	tresilni	needling area	iglalna plos-
machine	"Willey" stroj		kev
bin	posoda	the controls	krmarjenje
hopper feed	polnilnik	rate of draw	brzina pretega
weigh pan	tehtalo	speed of punches	hitrost pre-
feed sheet	nakladalni		bodov
	trak	moving stripper	gibalna sla-
sheet = apron =		plate	čilna plošča
belt = plate	trak	the bed-plate	temeljna
			plošča
roller	valj	needleboard	iglasti greben
peripheral	oboden	needle gauge	debelina igle
doffing	snemanje	barbed portion	del z zazobki
comb plate	greben	denier	denier /šte-
revolving	vrteč se		vilka niti/
latticed apron	letvast trak	triangulated	trikoten
take-off and	snemanje in	double reduction	dvojna zožitev
layering	polaganje	spacing	razmaknitev
sliver	pramen	protrusion	štrljenje
doffing comb	snemalni	needled fibre	iglano vlakno
	greben		

slitting unit	paralna enota	lagging	toplotna izolacija
cutting head	rezalna glava	dacron	dakron (=sintetično
draw-off roller	snemalni valj		pralno blago, ki se
rolling-up unit	navijalna enota		ne uskoči in ga molji
spraying	oprašitev		ne jedo)
latex	lateks (kavčuko-	the twist	zasuk
	vo mleko)	sleeves	obojke
stiffening	okrepitev	open-ended	stroj z odprtim kon-
backing	ojačenje	machine	cem
spray gun	brizgalna pišto-	needling	iglaľna glava
	la	head	
doctor blade	"doktor" rezilo	milled	valjkano
lick roller	rahljalni val	to full,	
staple length	"stapel" dolžina	to mill	valjkati
opening	razvlaknjenje	shrunk	uskočen
coarse	hrapav	on order	že naročen
covered Garnett	Garnett stroj	single head	z eno glavo
machine	s hrapavo oblo-	double head	z dvema glavama
	go		
clothed Garnett	Garnett stroj		
machine	s fino oblogo		

Dr. Janko Golias

.....

MEDJEZIČNE ZGODBE

ČE BI VEDELI, KAJ HOČEJO V Narodni biblioteki v Beogradu je nenadoma začelo primanjkovati prevajalcev za nemški jezik. Nemških dopisov se je nabralo, zato je neki uslužbenec odšel k upravniku, da bi zvedel, kaj naj store. "Odgovarjajte vsaj v domačem jeziku", je naročil upravnik. "Saj bi odgovarjali, če bi vedeli, o čem pišejo v dopisih.." /"DELO", 15.3.1964/

DVE PREVAJALSKI CVETKI

- V Beogradu so tiskali razglednice, ki kažejo "Bunar Robova", in tako je postal "Robov vodnjak" Vodnjak sužnjev ;
- Nekje so prevedli poročilo o preskušnji japonske ribiške ladje, po vrnitvi iz področja atomskih poskusov na Pacifiku, z Geigerjevim števcem, in v naglici zapisali, da so bili ubogi ribiči pregledani z "violinskim števcem" ...

- Morali smo kupiti obe: ena govori francoski,
druga pa prevaja ! !

.....

V S E B I N A

	S t r a n
Vabilo na 3.redni občni zbor	1
Dr. Janko GOLIAS: Prevajalčeva listina	2
Najvažnejši sklepi 2.občnega zbora Zveze	7
Pravila	10
"Managerstvo" in prevajanje	16
Naš register - vabilo k prijavi	16
Nov način izračunavanja davka na avtorske honorarje	17
Honorarji tolmačev in strokovnih prevajalcev	20
Obdavčenje sodnih tolmačev	24
Društvena knjižnica	24
Dr. Janko Golias: Nekaj gradiva k povojnemu nemškemu slangu	27
Dr. Janko Golias: Nekaj angleške terminologije o proizvodnji polsti (filca)	28
Medjezične zgodbe	29